

Çocuğumun dili keşfedişi

Çocuğun dili keşfedebilmesi için üç önemli şarta ihtiyacı vardır:

1. Olmayan bir şeyi hayal edebilme yeteneği: **Temsil** >
Nesnelerin dünyasıyla yüzleşme **(BEN-NESNE)**
2. Sağlam bir bağ ve „Sen“ ile irtibat kurma isteği: **Bildirişim** >
Kişilerin dünyasıyla yüzleşme **(BEN-SEN)**
3. Sözcüklerin bir şey ifade ettiğini bilme: **Dil anlama yeteneği** >
Nesneler ile kişiler dünyası arasında bağlantı kurabilme **(BEN-SEN-NESNE)**

	BEN - NESNE	BEN - SEN - NESNE	BEN - SEN
9 – 12 aylık	<p>Algılama tecrübeleri</p> <p>Her şey heyecanlı! Dünyayı tüm duyarlarla keşfetmek dil gelişimi için merkezi ve önemli.</p>	<p>Üçlü göz teması</p> <p>Çocuk, örnek aldığı kişinin bir nesne veya olay hakkında ne söylemek istediğine bakar. Böylelikle çocuk sözcükleri nesnelere ve olaylarla birleştirmeyi öğrenir.</p>	<p>Bağımsız hareket etmek</p> <p>Çocuk emekleme yaşına geldiğinde dünyayı kendi başına keşfetmeye başlar. İlk defa kendi başına uzaklaşabilir ve aktif şekilde kendi başına kalmayı tecrübe eder.</p>
12 – 24 aylık	<p>İşlevsel oyun ve iz bırakmak</p> <p>Çocuk nesnelere işlevlerine uygun şekilde kullanmayı öğrenir ve böylece önemli bir şey keşfeder: Yaptıklarıyla iz bırakabilir ve buna bir anlam verir.</p>	<p>İlk sözcükleri anlamak ve söylemek</p> <p>Çocuk duyduğu kelimeleri ve onların ne anlama geldiğini kavramaya başlar. İlk sözcüklerini anlamaya ve söylemeye çalışır. Kelimelerle birşeylere etki edebildiğini keşfeder. Çocuk kitaplara bakıp, içindeki resimlerin o an orada olmayan birşeyleri gösterdiğini kavrar.</p>	<p>İlk adımlar ve „Hayır!“</p> <p>Çocuk dünyayı inceler ve artan bir şekilde „hayır“ kelimesiyle karşılaşır. Böylelikle çocuk diğer kişilerin onun ne istediğini kendi kendilerine bilemeyeceklerini öğrenir. İhtiyaçlarını bildirmek zorundadır! Ve bu çok ilginç olduğu için, kendisi de „hayır“ demeye başlar. Çocuk konuşarak dünyayı değiştirebildiğini keşfeder.</p>

	BEN – NESNE	BEN – SEN – NESNE	BEN – SEN
24-36 aylık	<p>İmgelerin tasarlanması ve sembol oyunları</p> <p>Çocuk ilk imgelerini oluşturur ve oynarken o an orada olmayan bir şeyi kastedebilir.. Çocuk bir dizi basit sembolik hareketleri birbirine bağlayabilir ve (kitaplardaki) resimler arasında bağlantı kurabilir.</p>	<p>Dilin yapılanması</p> <p>Çocuk soru sormaya başlar (Bu ne? Bu nerde?) ve böylece son derece hızlı şekilde kelime hazinesini geliştirir. Çocuk şimdi bir çok kelimeyi birleştirip cümle kurabilir.</p>	<p>BEN olmayı keşfetme</p> <p>Çocuk aynada kendini tanıır ve kendine ismiyle hitap eder. Yakında „Ben” demesini de öğrenir. Bir şeyler yapabildiğinde sevinir, fakat ortaya çıkan zorlukları da anlar ve bunun için de çok sınırlenebilir.</p>
36 aydan sonra	<p>Canlandırma oyunu</p> <p>Çocuk olayları bütün olarak beyninde canlandırabilir ve buna uygun oyun planlayabilir: Bununla ilgili uygun matzemeleri temin eder ve eksik kalanı bir başkasıyla değiştirebilir.</p>	<p>Hikayeleri anlamak ve anlatmak</p> <p>Çocuk olaylar arasındaki bağlantı anlamaya başlar ve „Neden?” diye sorar. Çocuk basit (resimli kitaptaki) hikayeleri anlayabilir ve yaşadıklarını anlatabilir</p>	<p>BİZ olmayı keşfetme Yaşıtlarıyla oynama</p> <p>Çocuk yaşlıları ile iletişim haline-ken tanıdığı yetişkinlerin yardımına artık ihtiyaç duymaz. Çocuk kendi başına yaşlıları ile oynayıp konuşabilir..</p>

Çocuğumu nasıl destekleyebilirim?

- **Oynamak:** Çocuk yalnız başına ve de diğer çocuklarla birlikte deneyebilmeli, keşfedebilmeli. Sembollü ve rol oyunlarına izin vermeli ve onları desteklemeli: Bunlar çocuğun dil gelişimi için mesela domino veya yapboz oyunlarından daha önemlidir.
- **Dinlemek, soru sormak ve dünya hakkında bilgi vermek:** Çocuğu dinlemek ve sahici sorular sormak. Çocuğun neleri anladığını ve neyle ilgilendiğini gözlemleyip bunlar hakkında konuşmak. Çocuğu lafa boğmamak..
- **Ben ve Sen:** Çocuğa SEN diye hitap etmek. Ona bağımsız olmakta ve kişilik kazanmakta yardımcı olmak, fakat gerektiğinde hayır diyerek sınırlarını belirlemek.

Bu broşür okumayı teşvik projeleri kapsamında ailelere danışmanlık hizmeti verebilmek amacıyla ‚Zentrum für kleine Kinder’, Winterthur (www.kinder.ch) kuruluşundan Dr. Barbara Zollinger işbirliğiyle SIKJM, Zürich (www.sikjm.ch) ve diğer danışma kuruluşları (logopedi merkezleri, anne danışmanlığı, okulöncesi hizmetler) için geliştirilmiştir.